Prædiken til Pinsedag 2023
Af Mette Høyer Dansøn

Salmer: M&M 26 Det kimer nu til pinse, 723 Naturen holder pinsefest, 289 Nu bede vi den Helligånd, M&M 41 Stenhjertet, 298 Helligånden trindt på jord

—

291 Du, som går ud fra den levende Gud, 287 Kraften fra det høje, 290 I al sin glans nu stråler solen

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:
Judas, ikke Iskariot, sagde til Jesus: »Herre, hvordan kan det være, at du vil give dig til kende for os, men ikke for verden?« Jesus svarede ham: »Den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, og min fader vil elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham. Den, der ikke elsker mig, holder ikke fast ved mine ord. Og det ord, I hører, er ikke mit, men Faderens, som har sendt mig. Sådan har jeg talt til jer, mens jeg endnu var hos jer. Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer. Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver. Jeres hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst! I har hørt, at jeg har sagt til jer: Jeg går bort, og jeg kommer til jer. Hvis I elskede mig, ville I glæde jer over, at jeg går til Faderen, for Faderen er større end jeg. Nu har jeg sagt det til jer, før det sker, for at I skal tro, når det sker. Jeg skal ikke tale meget med jer mere, for verdens fyrste kommer; og mig kan han intet gøre, men det sker, for at verden skal forstå, at jeg elsker Faderen og gør sådan, som Faderen har påbudt mig. Rejs jer, lad os gå herfra!«
Johannesevangeliet 14, 22 – 31

I dag er det pinse!

Pinse er en kristen højtid og en af forårets mange helligdage. Pinse falder efter både påske, hvor Jesus blev korsfæstet, døde og genopstod, og efter Kristi himmelfart, hvor han steg til himmels. Man kan kun forstå pinsen på baggrund af påsken og himmelfarten. "Som solen udelukkende kan ses ved dens eget lys, sådan kan også Jesus Kristus udelukkende være kendt ved hans egen Helligånd."

Før påsken var Gud til stede i Jesus Kristus, men efter hans død og opstandelse opfarer Jesus til himmels. For at komme igen på en anden måde i pinsen.

Gud kommer i pinsen som Ånd! Og Ånden fylder disciplene og fyldt af Helligånd bliver deres ildsjæle tændte, de kan mærke det gløder i dem og de får mod til at tale – og som et pinseunder ovenikøbet på forskellige modersmål, så der pludselig er en forståelse…. Folk forstår hvad der tales om.

Når Gud er her som Ånd er han nærværende på en anden måde, end da han var bundet til en krop i tid og sted. Som Ånd kan Gud være alt i alle til alle tider. Gud er nærværende.

Gud er her.

Gud vil gerne vi forstår dig og vil gerne forstås af dig. .

Før påsken spurgte disciplene Jesus, som vi hører om det i dagens evangelium. ”Herre, hvordan kan det være, at du vil give dig til kende for os, men ikke for verden” – Og Jesus lover at Talsmanden ´, Helligånden vil komme – og når Helligånden kommer, så taler den til alle, ikke kun de få… Med Helligånden giver Jesus sig til kende for verden, både dengang og nu.

Pinsen er den tredje af de store kristne højtider, og så er den samtidig kirkens fødselsdag. … Ja, det siger vi lidt populært – at pinsen er kirkens fødselsdag, fordi det var der man begyndte at tale om de ting, der var sket, da Jesus var iblandt os… Kirke er når to eller tre er forsamlet om at tale om Kristus… Og derfor er det en begyndelse – en fødsel af et fællesskab – en fødselsdag, vi kan fejre i pinsen.

Disciplene fik mod til at tale om Kristus, med Åndens hjælp blev de ovenikøbet forstået. For med pinsen kommer Helligånden til disciplene og giver dem styrke, mod og ord, så de kan gå ud at fortælle om Jesus.

De første disciple blev efterhånden til den kristne kirke, som senere fandt på at bygge bygninger, de kalde for kirker … - og den dag i dag fejrer man i pinsen Bibelens budskab om, at Helligånden giver liv, mod og kræfter til kristne over hele jorden – mod til at tale om Kristus og forsamles i hans navn.

Pinse kommer af det græske ord for halvtreds, "pentekoste", fordi den falder 50 dage efter påsken.

Jesus fejrede jødisk påske i påsken. …. Han fejrede at døden var gået forbi jøderne i Egypten, som den sidste af de ti plager, der skulle få Farao til at frigive sine jødiske slaver, så de kunne rejse ud af Egypten. – Og Jesus ændrede for os kristne betydningen af påsken, så det nu er en fejring af Jesu indstiftelse af nadveren, mindet om hans død og fejringen af hans sejr over døden påskemorgen.

Inden påsken finder dagens evangelium sted – samtalen mellem Jesus og disciplene – og Jesus lover dem altså inden påske at han vil sende Talsmanden også kaldet Helligånden… Men umiddelbart efter at Jesus er steget op til himlen, er disciplene alene. De sidder i et hus i Jerusalem midt under den jødiske pinsefest. Pludselig fyldes huset af, hvad der minder om et vindstød, og ildtunger sætter sig på disciplene.

Sådan beskrives dét, at Helligånden fylder dem og bevæger dem og gør dem brændende og levende, så de pludselig kan tale på alverdens sprog. Jerusalem var i pinsen samlingssted for jøder fra hele verden, og pludselig kan de forstå, hvad disciplene, som er fra Galilæa i Israel, siger.

Jesus har fejret den jødiske pinse i de år han levede som menneske på jorden, i Israel…. Men Helligåndens komme ændrer også på betydningen af pinsen. Højtiden skifter karakter og efter den første pinse fejrer vi noget markant andet end jøderne fejrede 7 uger efter påske.

Ligesom Jesus ændrer betydningen af påsken for os – så vi ikke længere fejrer at døden kun gik jøderne forbi i Egypten, - Men nu fejrer at døden skal gå alle os, som tror på Kristus forbi, sådan at forstå, at døden ikke er

det sidste, men at vi kommer til at opleve en opstandelse - Sådan ændrer Helligånden nu forståelsen af pinsen for os.

Disciplene var samlet i Jerusalem under den jødiske pinse. Shavuot hedder den jødisk pinse.

Til Shavuot fejrer jøderne pagtslutningen på Sinais bjerg, hvor Moses modtog de ti bud og hvor jøderne indgik den pagt med Gud eller Jahve, som han kaldes på hebraisk, som siden hen har betydet, at de ser sig selv som Guds udvalgte folk. De blev under Shavuot et folk under loven.

Shavuot er også en slags fødselsdag, for her "fødtes" folket som et folk under en lov, her blev loven givet….

Men Helligånden laver om på højtiden, for vi er ikke et folk under en lov… Vi er frie – ikke kun fra et slaveri – vi har en dyb-dyb frihed – fri fra lov – frie til at gøre det bedste med vores liv, som vi kan. Frie til at dele Guds kærlighed med andre. Vi har en frihed til at forsamles og være og blive accepteret i Guds fællesskab. Frihed til at tale om Kristus… Vi er ikke bundet af loven, men af samvittighed.

Jeg ved godt, at verden ikke fungerer sådan alle steder. Kristne er verdens mest forfulgte folk. Den glæde og de muligheder vi læser om i bibelen, den er ikke for alle i dag. Tænk jer at kunne stille sig op i Jerusalem og tale om Kristus, uden at folk tog anstød, men faktisk lyttede og forstod og tog det til hjertet, som blev sagt.

Peter, en af disciplene, holder en tale for dem alle sammen (Apostlenes Gerninger kap. 2,14-36), hvor han fortæller om Jesus og om, hvordan Jesus stod op fra de døde. Det fortælles, at omkring tre tusinde mennesker ved denne lejlighed begynder at tro, at Jesus er Guds søn. De bliver døbt og bliver til den første kristne menighed. – Den første kirke …

I dag har vi også fejret dåb.

En dåb.

Vi har døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og vi har føjet et barn til menigheden gennem dåb.

Vi har døbt med vand og Gud selv har døbt med Helligånd. Helligånden er først og fremmest udtryk for Guds nærvær. Selvom Jesus ikke længere er

på jorden, er Gud gennem Helligånden stadig helt tæt på mennesker. Helligånden er Guds kraft og det, som giver liv til kirken og de kristne - ja som gør, at kirken kan ånde. Helligånden er også den talsmand, som Jesus lovede sine disciple, og som betød, at de kunne fortælle om Jesus og hans opstandelse for alle mennesker i Jerusalem og efterhånden i hele verden.

Pinsen er en velsignelse – i modsætning til den forbandelse, vi hører om med fortællingen om Babelstårnet, som vi hørte om med det gamle testamente.

Babelssorgen bliver helet og vi kan forstå hinanden… det er et pinseunder.

I Det Gamle Testamente fortælles det med fortællingen om Babelstårnet, at alle mennesker i begyndelsen talte det samme sprog. De besluttede sig for at bygge et højt tårn, der kunne nå op i himlen, men Gud ødelagde tårnet og gav mennesker forskellige sprog, så de ikke kunne tale sammen og derfor ikke kunne arbejde sammen og fuldføre projektet.

I pinsen sker det modsatte. Nu kan alle mennesker igen forstå hinanden, i hvert fald når der tales om Gud og Kristus. Man kan altså sige, at den splittelse af mennesker og folk, som Bibelen fortæller, skete ved sprogforvirringen ved Babelstårnet, bliver ophævet i pinsen. På den måde siger pinsefortællingen også, at alle kristne er ét folk. Når Helligånden er på færde, kan man tale samme sprog og forstå hinanden på trods af alt, hvad der i øvrigt måtte skille.

Jeg var en gang i Nepal, og jeg havde sammen med mine rejseledsagere fundet en kristen kirke. Vi blev ved indgangen udstyret med høretelefoner, for kirken havde en engelsk tolk… Og da prædikanten begyndte på sin prædiken, så lød det i mine ører – ”He is talking about Jesus”…. Og senere kom det: ”He is still talking about Jesus”…. Altså først – han taler om Jesus – og senere – han taler stadig om Jesus.

Se jeg synes det er genialt. Jeg kan komme ind i hvilken som helst kirke rundt om på jorden, og gå ud fra, at de taler om Jesus. Og egentlig har jeg ikke altid behov for de mange detaljer, det kan være nok for mig. Jeg kan føle mig som en del af et kirkefællesskab, og jeg kan føle mig talt til, om jeg forstår sproget eller ej, så forstår jeg godt, at der bliver talt om Jesus…

Det er tit nok – nok til at tænde en gnist i mig… nok til at tænde min ildsjæl.

Den liturgiske farve for pinsen er rød, som er blodets, åndens og ildens farve. Vi lader Helligånden tænde en gnist, puste til vore ildsjæle… Vi lader Guds røde flamme brænde i os. I dag lader vi Gud tale til os, også selv om vi ikke forstår alt, så forstår vi at Jesus er her med sin Ånd.

Glædelig pinse.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed

Amen